

Ἄρ. Στελέχ. 5141

Ἀνξ. ἄρ. 72

1
14

ΕΤΟΣ ΠΑΡΥΣΕΩΣ 1911

“Ο” ΑΡΓΟΣ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΤΗΣ ΑΝΑΤΟΛΗΣ,

Τὸ πρῶτον ἐν Ἑλλάδι ἰδρυθὲν γραφεῖον
ἀντιπροσωπειῶν τοῦ Τύπου.

ΕΙΔΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑ ΑΠΟΚΟΜΜΑΤΩΝ (COUPURES)

Ἀπόσπασμα ἰα. “Ν. Ἑλλάς,” ἈΘΗΝΩΝ

Χρονολογία 19 ΙΟΥΝ 1914

Ὑπογραφή

Σελίς 3 Στήλη 2

σκηνή ακούονται κουδούνια από άρνάνια και ήχος ποιμενικής φλογέρας, την οποίαν θα παίξη τσοπάνος έπίτηδες μισθωθείς. Μόλις άνοιξη ή αυλαία φαίνεται εις την σκηνήν ή βοσκοπούλα, εις μίαν ρεμβώδη στάσιν. Την βοσκοπούλαν ύποδέεται με πολλήν έπιτυχίαν ή κυρία

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

“ΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΟΥ ΡΟΪΔΗ,”

Αυτόν τον τίτλον, (άπροσδιόνυσον κάπως και παρεξηγήσιμον), φέρει ό τελευταίος έκδοθείς τόμος των «Απάντων» του Έμμανουήλ Ροΐδη. Εις δύο περίπου έκατοντάδας σελίδων οί κ. κ Δ. Πετροκόκκινος και Α. Μ. Άνδρεάδης έφρόντισαν έπιμελώς να συγκεντρώσουν τον άγνωστον εις ήμάς τους νεωτέρους Ροΐδη, Ροΐδη τον έπιγραμματοποιόν, Ροΐδη τον ήθικολόγον, Ροΐδη τον λιβελλογράφον και τον πολιτικόν συγγραφέα.

Είπα «τον άγνωστον». Κ' επαναλαμβάνω την λέξιν. Η δημοσιογραφική εργασία του Ροΐδη, ό πολεμιστής συγγραφεύς, και «μυκτηριστής», ό έξω από το πεδίον της λογοτεχνικής κριτικής και των συζητήσεων διά το γλωσσικόν ζήτημα, ό φίλος του Τρικούπη και των αντίπαλων του πολέμου, ό έχθρός του κομπογιαννιτισμού και της «άρτοκλασίας» των ετησίων Προΐπολογισμών, ό δημοσίος «Ροΐδης», δέν είνε θεβαίως άγνωστος εις τους έπιζώντας από τους συγχρόνους του.

Τά βέλη του τρομερού σατυρικού πεζογράφου «ενεπάγησαν» βαθεία εις τας σάρκας μερικων έξ εκείνων—τους έπλήγωσαν. Αί ούλαι μένου άνεξάλειπτοι, όσον και άν εκύλισε προς την θάλασσαν της ήθης, τα ρεϊματά του, ταχύρους ό ποταμός του χρόνου. Άλλ' όμως οί άλλοι που σχεδόν αποκλειστικώς τρεφόμεθα καιρούς τώρα από την ύδαρη ψυχαικήν πεζογραφίαν, οί οποιοι παραστέκομεν εις την μοιραίαν αποκολοκύνθωσιν της Έλληνικής πρόζας και περιορίσαμεν εις την αισθηματικήν ρητορικήν και την δυσεογραφίαν ολόκληρον περίπου την με λυμένα τα μέτρα λογοτεχνικήν παραγωγήν, (ό κανών έχει και τας εξαιρέσεις του), έμεϊς, οί οποιοι εφθάσαμεν να έχωμεν νεφελώδη την έννοιαν των λέξεων κ' έχασαμεν κάθε κυριολεξίας και λογικής συναρτήσεως αισθημα, εμπρός εις το βιβλίον αυτό του Ροΐδη, άνοιγομεν τα μάτια με κατάπληξιν χωρικού έξ Άλεπουχωρίου, πρώτην φοράν επισκεπτομένου μεγάλης πόλιν και βλέποντος το ηλεκτρικόν φώς και τον αυτοκίνητον τροχιόδρομον με τα μάτια κατάπληκτα, διάνοικτα μέχρις έξορούξεως. Ο Όσκάδ Ουάιλντ είπε κάποτε προς νέον, όστις έθεσεν

Αλλάβη, Άννινου και Η. Δημητριάδοπουλου. Την 5 1)2 μ.μ. θα δοθη εις την αίθουσαν του «Πειραϊκού Συνδέσμου» συναυλία εις ήν θα λάβωσι μέρος οί καθηγηται και αι καθηγήτριαι του Ήδείου τούτου ως και καθηγηται και καθηγήτριαι του Ήδείου Άθηνων, περί ής γράφομεν άνωτέρω. Και τέλος κατά την αυτην ώραν θα γίνη συναυλία εις την αίθουσαν του Πειραϊκού Ήδείου.

Η Ρεπόρτερ

ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΦΕΞΗ

Σειρά έργων, γραμμένη από λογίους πολεμήσαντας, από άξιωματικούς, από αυτόπτας δημοσιογράφους, ιστορούσα

υπό την κρίσιν του στίχους. — Γιατί δέν γράφετε πεζά,—που είνε και δυσκολώτερα ;

Και πραγματικώς ή πεζογραφία χρειάζεται περισσοτέραν ισορροπήσιν αισθήσεως και διανοήσεως, περισσοτέραν παρατήρησιν, γνώσιν, ακρίβειαν, λογικήν, συνάρτησιν. Δέν άρκεί ποσόν τι μέθης και μία πραγματική και μία ύποθετική «Έκείνη». Δέν άρκούν όλίγα δανειακά φράσεις, συννεφολογία, θαυμαστικά, άποσιωπητικά, και κάποια διακοσμητική τυπογραφική διάταξις. Δέν άρκούν όλίγα συγκρούσεις όμοίως ήχουτων στίχων, κ' αι φωνητικαί εικόνας δέν έπαρκούν να καλύψουν την κενότητα ενός πεζογράφου.

Αντιλαμβάνομαι την άξίαν της ποιήσεως και δυσκόλως θα έστοχαζομην να παραβάλω ακόμη και μίαν πεζογραφικήν σελίδα του Λεοπάδου, του Κουριέ, του Ρενάν, του Φλωμπέρ, του Παπαδιαμάντη, προς ένα θεόπνευστον ύψηλοπύργωτον χωρικόν του Αισχύλου. Άλλ' είνε άπολύτως θεβαίον, ότι ό πεζός λόγος άνθισε πάντα μετά τον στιχηρόν κ' έχρειάσθη ένας πολιτισμός άνώτερος εκείνου, όστις έγέννησε τον Όμηρον όπως πλαστή ή Θουκιδίδης και ό Αισχύνης (διά να πάρωμεν τα παραδείγματα μας από την Έλληνικήν Γραμματολογίαν— από την ιστορίαν της μόνης φυσικώς αναπτυχθείσης Ευρωπαϊκής λογοτεχνίας.

Ο τόμος, περι του όποιου σās όμιλώ (το Πνεύμα του Ροΐδη, Λογοτεχνική Βιβλιοθήκη Φέξη) περιέχει μεταξύ άλλων μίαν σειράν αποφθεγμάτων,— άνεκδότους σκέψεις ονομάζουν αυτά οί έπιμεληθέντες την έκδοσιν.

Τό είδος τούτο, που τόσον εδόξασαν οί Γάλλοι από του Λαρουσσουκώ και του Βοβενάργκ μέχρι του Ριβαρόλ και του Σαμφόρ, και το όποιον προήγαγε μαθητής των ό Φρειδερίκος Νίτσε, απαιτεί «πνεύμα παράδοξον», κοινωνικήν πείραν, κύκλιον βλέμμα και ακρίβειαν φράσεως. Και άν αφαιρέσωμεν ίσως όλίγα «μαξιμ», του Σολωμού, μερικάς δηρικώς παρατηρήσεις του Λασκαράτου, δέν θα μείνη τίποτε άλλο άξιον της προσοχής μας,— εκτός των άνεκδότων σκέψεων», τας οποίας περιλαμβάνει το «Πνεύμα του Ροΐδη».

Θα ήχητο κανείς να ήσαν περισσότεραι. Τόσον όλίγα δέν ήμπορούν να αναδείξουν ένα μοραλιστ. Πολλά απ' αυτά έπολαιώθησαν. Μένουν παρ' όλα ταύτα έξαιρέτα

άλλοθενών φοιτητών είνε 1550. — Οί δασμοί του Βερολίνου έχουν γεμίσει από χιόνι, το όποιον επάγωσε και κάθε διαβάτης διατρέχει τον κίνδυνον νέ γλυστήρη και να τσακισθη. τέτοια δυστυχήματα άγγελονται άφθονα. άλλος κίνδυνος είνε τα χιόνια εις της στέγας των σπιτιών, τα όποια πέφτουν και στοιχίζουν ένίοτε την ζωήν των διαβατών. Το ασφαλέςτερον είνε να χαιρέτα κανείς το χιόνι εις τας πλατείας, αλλά οί κάτοικοι μιάς κοσμοπόλεως, όπως το Βερολίνον, έχουν τόσον όλίγον καιρόν δι' αυτό....

ΑΦΙΞΙΣ

Μετά δημηγόν εν Παρισίοις διακομήν επανήλθεν ό μικροβιολόγος ιατρός κ. Δ. Σωτηριάδης.

δείγματα της τοιαύτης εκδηλώσεως του Ροΐδειου ταλάντου.

Τι Μαρτιάλειον βέλος αυτή του ή σκέψις. «Είχε πρό αυτού χάρτην, κάλαμον, μελανοδοχείον και πάν ό,τι χρειάζεται προς επίδειξιν της άμαθείας του». Και ποίος όρισμός θαυμάσιος μερικων δημοσιογράφων του καιρού του «Δημοσιογράφος—έμπορος έπαίνου και ψόγου». Πόσον μυκτηριστικός ό άφορισμός του

«Πλατωνικός έρωσ —μαλακόν παξιμάδιον διά τους μη έχοντας οδόντας». Και ή «μπουτάντ» αυτή «Καθηγηται πανεπιστημίου—λαϊκός κλήρος» και ό δηρικτός αυτός χαρακτηρισμός: «Άμα κατώρθωνε να γνωρίση τα έλατώματα ανθρώπου τινός εξεμεταλλεύετο αυτά ως άλλο Λαύριον». Και ή παρατήρησις αυτή —πόσον ακριβής— « Πάντες οί έχοντες νύχια αγωνίζονται να κατασπαράξωσι τους έχοντας πτερά». Και ό ύψηλότατος σαρκασμός «Σέβομαι τους νεκρούς και όταν ακόμη είνε ζώντανοί». Ο όρισμός του ρομαντικού έρωτος: «Ποιητικωτάτη γυνή ήθελεν είνε ή άπαιτούσα, ως ή Τροία δεκαετή πολιορκίαν, πριν ή παραδοθη». Πόση συμμετρία και άνθηρότης εις τας δύο αυτάς γραμμάς: «Καλός άνθρωπος ήθελεν είνε ό πρόθυμος να κουρεύση την κόμην του, ίνα έξ αυτής κατασκευάση φενάκην ύπερ παντός φαλακρού φίλου του». Ο όρισμός της βασιλικής εξουσίας: «Τό βασιλικόν σκήπτρον καλώς εξεταζόμενον ουδέν άλλο είνε ή λαβή μαστιγος.» Ίδου και μία αισθητική πεποιθίσις όχι άξιοκαταφρόνητη: «Έργον του ποιητού είνε να περιγράφη την εκ της αληθούς του κόσμου θεωρίας πηγάζουσιν απογοήτευσιν, ή την εν προσκαιρω μέθην του ένθουσιασμού ή της ήδονής λήθην της πικρίας ταύτης» μία κριτική παρατήρησις: «Παρά τω Σαιξπήρω άνευρίσκει τις ένίοτε ίχνη σοφολείου καλλονής, ουδέν όμως ίχνος Σαιξπηρείου παρά τω Σοφοκλεί, και μία άλλη: «Ο αληθής ποιητής πρέπει να όμοιάη την δρύν, ήτις όσον ύψηλότερα αίρει την κεφαλήν προς τον ουρανόν, τόσον βαθύτερα βυθίζει την ρίζαν εις την γήν».

Και θ' αναφέρω τελευταίον τον πεσομιστικόν αυτόν ρεμβασιμόν «Πολλάκις συμβαίνει να πλήττη ήμάς οίονει παίζουσα ή Είμαρμένη, ουχι διά της ρομφαίας της, αλλά δι' απλού μαστιγίου, να νομίσωμεν έαυτούς θανατωθέντας εκ της πληγής, και μετ' όλίγων ήμέρας να έξυπνή-